

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Шклівського закладу
загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна

Корчака

від _____ № _____

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Шклівського закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
Новояворівської міської ради**

на 2022-2023 навчальний рік

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Шклівського закладу
загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
від _____ № _____

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ I СТУПЕНЯ**

**Шклівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів
імені Мар'яна Корчака
Новояворівської міської ради
для 1-2 класів (I цикл)**

Освітня програма для 1-2 класів початкової школи Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака Новояворівської міської ради розроблена на основі Типової освітньої програми для 1-2 класів НУШ закладів загальної середньої освіти I ступеня, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна, на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану», Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016р. № 988-р), постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», постанови Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019р. № 688) (у 1-2 класах), наказу МОН України від 12 серпня 2022 року № 743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів

закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України», наказу Міністерства освіти і науки України від 28 березня 2022 року № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану», наказу від 20 лютого 2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами), Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224), листа Міністерства освіти і науки України від 30 червня 2022 року № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року», листа Міністерства освіти і науки України від 16 березня 2022 року №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО від 16 березня 2022 року №143/2022», листа Міністерства освіти і науки України від 19 серпня 2022 року №1/9530-22 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році», листа Міністерства освіти і науки України від 06 вересня 2022 року №1/10258-22 «Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році» та відповідно до Санітарного регламенту для ЗЗСО, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 р. №2205.

Освітня програма початкової освіти Шклівського ЗЗСО (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення (за другою Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Шияна Р.Б.);
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;

- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

Перелік та зміст освітніх галузей для 1-А, 1-Б, 1-В, 2-А, 2-Б, 2-В класів, які працюватимуть за НУШ-2.

Освітню програму Шклівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів Новояворівської міської ради для 1-А, 1-Б, 1-В, 2-А, 2-Б, 2-В класів, які працюватимуть за НУШ-2, укладено за такими основними освітніми галузями:

Мовно-літературна, у тому числі:

Рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ)

Іншомовна освіта (ІНО)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

Початкова освіта здобувається протягом чотирьох років.

Освітній процес організовується за двома циклами:

- **перший цикл** початкової освіти – адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);
- **другий цикл** початкової освіти – основний (3-4 роки навчання).

У першому циклі (1-2 класи) освітній процес організовується із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі та з переважанням ігрових методів. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/ вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів з обов'язковими

результатами навчання першого циклу, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах I циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування здобувачами освіти визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача освіти у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів освіти не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти 1-2 класів відбувається шляхом: формувального оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опановування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості; підсумкового (тематичного та завершального) оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Оцінювання розглядається як процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання здобувачів освіти, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання доцільно здійснювати з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного здобувача освіти, формування компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є окреслені в цьому документі очікувані результати навчання, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти.

Очікувані результати навчання слід використовувати для: встановлення цілей заняття, окремих видів діяльності здобувачів освіти, вправ; постійного спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти з боку вчителів, батьків і самих дітей; поточного, зокрема й формувального, оцінювання.

На основі поданих нижче очікуваних результатів навчання учитель може формулювати індивідуальні результати навчання здобувача освіти відповідно до опанування ним конкретного вміння. При цьому особливості здобувача освіти можуть впливати на темп навчання, внаслідок чого діти можуть досягати вказаних результатів раніше або пізніше від завершення зазначеного циклу чи рівня, таким чином відстежуючи поступ здобувача освіти за конкретний проміжок часу.

Спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у школі і триває постійно.

Невід'ємною частиною цього процесу є формування здатності дітей самостійно оцінювати свій поступ.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти початкових класів:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь,

ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Результат оцінювання особистісних надбань здобувача освіти/ здобувачки освіти у 1-2 класах Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака

виражається вербальною оцінкою, об'єктивних результатів навчання здобувача освіти/ здобувачки освіти у 1-2 класах – вербальною оцінкою.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти (додаток 1 до наказу МОН України від 13 липня 2021р. №813).

Учитель може обрати і погодити з батьками здобувачів освіти форму зворотного зв'язку. Рекомендується системно проводити роз'яснювальну роботу з батьками щодо особливостей оцінювання результатів навчання здобувача освіти та процесу їх досягнення, що сприятиме спрямуванню оцінювання на розвиток дитини, а не на навчання заради оцінки.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Під час вибору на початку навчального року навчально - методичного комплексу для вивчення предметів буде передбачено можливості використання засобів та інструментарію дистанційного навчання.

Порядок організації освітнього процесу під час дистанційного навчання визначається Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти (далі - Положення), затвердженим наказом МОН від 08 вересня 2020 року № 1115, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.09.2020 за № 941/35224. Роз'яснення щодо застосування Положення надано листом МОН від 02 листопада 2020 року № 1/9-609.

У зв'язку із уведенням в Україні військового стану, світовим викликом щодо епідеміологічної ситуації, що має місце і в Україні, та необхідністю введення карантинних заходів задля запобігання поширенню вірусних хворіб, заходів безпеки при ввімкненні сигналу «Повітряна тривога», під час

планування організаційних заходів, що забезпечують освітній процес, у тому числі і під час підготовки календарно-тематичного планування з предметів, буде враховано можливість організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання в межах навчального року в умовах карантину, надзвичайних ситуацій, тобто з можливістю інших термінів канікул та навчальних періодів.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі. Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації. Заклад освіти буде організовувати освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

У зв'язку з відсутністю найпростішого укриття у Шклівському закладі загальної середньої освіти I-III ступенів ім. М. Корчака, навчання здобувачів освіти 1-х класів буде організовано у іншій будівлі за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими. Навчання здобувачів освіти 2-х класів задля безпеки учасників освітнього процесу буде організовано дистанційно. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН України від 30 червня 2022 року №1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року».

Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти, виконання освітньої програми закладу освіти відповідно до державних стандартів освіти, але не повинна призводити до перевантаження здобувачів освіти згідно із Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти. Важливим є дотримання санітарно-гігієнічних вимог, зокрема щодо обсягу та форм подання навчального матеріалу, завдань для самоперевірки, а також недопущення перевантаження за часом під час роботи за комп'ютером.

Для організації дистанційного навчання в цей період можна скористатися методичними рекомендаціями, поданими у листах МОН України від 23 березня 2020р. №1/9 - 173; від 16 квітня 2020р. № 1/9-213; методичними рекомендаціями

«Організація дистанційного навчання в школі» (авт. А.Лотоцька, А.Пасічник), розробленими за підтримки МОН України (<https://cutt.ly/MynTayc>).

Навчальний заклад організовує дистанційне навчання за допомогою: поєднання онлайн-занять через MEET, GOOGLE CLASSROOM, VIBER, заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою. Важливим є чітка система організації навчання у навчальному закладі із самостійним опрацюванням матеріалу (розклад, критерії оцінювання, узгодження кількості діагностувальних робіт (не більше 3 на тиждень), врахування вікових особливостей щодо виконання домашніх завдань). Домашні завдання у 2 класі мають бути посильними для самостійного виконання дітьми (мати чіткі поради та інструкції). Важливо продовжити навчання педагогів у напрямі опанування інформаційними технологіями та їх ефективного використання в роботі.

У закладі освіти щоденно о 9 годині 00 хвилин проводиться загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

Освітню програму Шклівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів імені Мар'яна Корчака Новояворівської міської ради для І ступеня укладено за **такими основними освітніми галузями:**

Мовно-літературна освітня галузь (МОВ)

Рідномовна освіта(українська мова і література), ставить за мету розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому і суспільному житті, у міжкультурному діалозі, бачити її передумовою життєвого успіху; плекання здатності спілкуватися рідною мовою (якщо вона не українська); формування шанобливого ставлення до культурної спадщини; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду.

У початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі **змістові лінії:** «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовлення», «Театралізуємо».

Мовно-літературна освітня галузь

Іншомовна освіта(ІНО)(англійська мова). Метою іншомовної освіти для загальної середньої освіти є формування іншомовної комунікативної

компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних життєвих потреб дитини.

Відповідно до мети іншомовної освіти та завдань у початковій школі, виокремлено такі **змістові лінії**: «Сприймання на слух», «Зорове сприймання», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання», «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія».

Математична галузь (МАО) (математика) ставить за мету розвиток математичного мислення дитини, здатностей розуміти й оцінювати математичні факти й закономірності, робити усвідомлений вибір, розпізнавати в повсякденному житті проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, моделювати процеси та ситуації для вирішення проблем.

Реалізація мети і завдань **початкового курсу математики** здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Лічба», «Числа. Дії з числами», «Вимірювання величин», «Просторові відношення. Геометричні фігури», «Робота з даними».

Природнича освітня галузь (ПРО) ставить за мету формування наукового мислення та культури дослідження; розвиток системних уявлень про цілісність та розмаїття природи, утвердження принципів сталого розвитку, ефективної, безпечної і природоохоронної поведінки в довкіллі.

Відповідно до зазначеної мети і завдань, виокремлено такі **змістові лінії**: «Я пізнаю природу», «Я у природі», «Я у рукотворному світі».

Провідна роль у вивченні природничої освітньої галузі належить дослідженням (спостереженням, експериментам), екскурсіям, природоохоронній та проєктній діяльності школярів.

Технологічна освітня галузь (ТЕО) ставить за мету формування в учня/учениці здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без шкоди для середовища, до використання технологій для власної самореалізації, культурного й національного самовияву.

Зміст технологічної освітньої галузі в початкових класах структурується за такими **змістовими лініями**: «Технічна творчість і техніка», «Світ технологій», «Світ ремесел», «Побут».

Технологічна освітня галузь базується на практичній діяльності учнів. На кожному занятті передбачено виконання практичної роботи. Об'єкти праці для виготовлення учитель/учителька добирає, спираючись на побажання учнів.

Інформатична освітня галузь (ІФО) (інформатика) ставить за мету формування в учня/учениці здатності до вирішення проблем із використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту; безпечна та відповідальна діяльність в інформаційному суспільстві.

Інформатична освітня галузь реалізується у 2-их класах окремим предметом «Інформатика».

Реалізація поставленої мети у початковій школі відбувається за **змістовими лініями**: «Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)», «Моя цифрова творчість», «Комунікація та співпраця», «Я і цифрові пристрої», «Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві».

Вказані змістові лінії передбачають можливу інтеграцію інформатичної освітньої галузі з іншими освітніми галузями через розв'язування дослідницьких завдань, формування наскрізних умінь учнів, інформатичної грамотності та культури.

Метою **соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі (СЗО)** є становлення самостійності учня/учениці, його/її соціальної залученості та активності через формування здорового способу життя, розвиток підприємливості, здатності до співпраці в різних середовищах, впевненості в собі та доброчесності для безпеки, добробуту та сталого розвитку.

Зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі структуровано за трьома **змістовими лініями**: «Безпека», «Здоров'я», «Добробут».

Навчальний матеріал змістових ліній реалізується наскрізно в кожній темі через взаємоінтеграцію і взаємодоповнення.

Громадянська та історична освітня галузь (ГІО) ставить за мету створення умов для формування в учня /учениці початкової школи власної ідентичності та готовності до змін через усвідомлення своїх прав і свобод, осмислення зв'язків між історією і теперішнім життям; плекання активної громадянської позиції на засадах демократії та поваги до прав людини, набуття досвіду співжиття за демократичними процедурами.

Для формування ідентичності та громадянської компетентності учнів програма пропонує опанувати потрібні для цього знання і вміння, виробляти навички громадянської поведінки та виховувати громадянські чесноти в межах таких **змістових ліній**: «Я-Людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», «Моя шкільна і місцева громади», «Ми-громадяни України. Ми-європейці».

Змістові лінії громадянської та історичної освітньої галузі у початковій школі мають бути реалізовані оптимальними для кожного елемента змісту та навчальної цілі інтерактивними методами, із використанням інформаційних технологій.

Метою **мистецької освітньої галузі (МІО)** є формування культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; плекання пошани до національної і світової мистецької спадщини.

Реалізація поставленої мети здійснюється за **змістовими лініями**: «Художньо-практична діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво», які окреслюють рамкову модель досягнення загальних цілей мистецької освітньої галузі.

Мистецька освітня галузь реалізується окремими предметами «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво».

Фізкультурна освітня галузь (ФІО) (фізична культура) ставить за мету формування в учня/учениці стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спорту та життєво необхідних рухових умінь і навичок для збереження власного здоров'я, розширення функціональних можливостей організму.

Освітня програма фізкультурної освітньої галузі для початкових класів охоплює такі **змістові лінії**: «Базова рухова активність», «Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)», «Піклування про стан здоров'я та безпеку».

Предметом навчання у початковій школі в галузі фізичного виховання є **рухова активність із загальноосвітньою спрямованістю**.

Нові підходи до змісту занять фізичною культурою повинні орієнтувати вчителів не тільки на фізичну підготовленість, а й на розвиток особистості, на індивідуальне сприймання навчального матеріалу. Розв'язання цих завдань допускає відхід від жорстокої регламентації занять, підвищення їхньої емоційної насиченості, максимальної різноманітності форм, методів та засобів фізичного виховання, широкого використання інноваційних технологій фізичного виховання.

Загальний обсяг навчального навантаження першого циклу початкової освіти (1-2 роки навчання) складає 1680 годин/навчальний рік: для здобувачів освіти 1 класу-23 години/ тиждень (805годин/ рік), для здобувачів освіти 2 класу- 25 годин/тиждень (875годин/ рік).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти I ступеня (далі – навчальний план), (*таблиця 1*).

У Шклівському ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака передбачено варіант навчального плану початкової школи з українською мовою навчання.

На основі навчального плану Шклівський ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять, на курси за вибором . Варіативна складова навчального плану Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака визначена закладом освіти самостійно з урахуванням особливостей організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти, особливостей

регіону, рівня навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу освіти.

Варіативна складова навчального плану Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака для 1 класу використовується на підсилення предмету інваріантної складової (математика). Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується заступником директора школи з навчально-виховної роботи. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години, у даному випадку-математики.

Варіативну складову навчального плану для 2 класу використано на курс за вибором з українознавства «Я люблю Україну (1 година на тиждень)», що розширює обране закладом освіти світоглядне спрямування. Вивчення цього курсу піднімає загальнокультурний розвиток школярів та формує національну самосвідомість дітей молодшого шкільного віку.

У 2-Б класі за інклюзивною формою продовжує навчання дитина з особливими освітніми потребами. Інклюзивний клас створено на підставі висновку інклюзивно-ресурсного центру від 26 травня 2021р. №ІРЦ-85605/2021/224213 для дитини з когнітивними, мовленнєвими, емоційно-вольовими та поведінковими порушеннями, зниженням інтелекту (*таблиця 2*).

Дитина з особливими освітніми потребами навчається за Типовою освітньою програмою початкової освіти для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Шияна Р.Б. (наказ МОН України від 12 серпня 2022 року № 743-22). В індивідуальному навчальному плані для дитини з особливими освітніми потребами (2-Б клас) передбачено систематичне проведення корекційно-розвиткових занять: розвиток психомоторики та сенсорних процесів-1 година, розвиток мовлення -1 година, соціально-побутове орієнтування- 1 година, ритміка-1 година.

У початковій школі здійснюється поділ 2-А та 2-Б класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06 березня 2002 р. за № 229/6517; лист Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2018 р. №1/9-332).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин., у 2-х класах - 40 хвилин.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

Основними формами організації освітнього процесу є:

- різні типи уроку,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітня програма початкової освіти Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма початкової освіти Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його керівник. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору здобувачами освіти, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти.

На основі освітньої програми Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака заклад освіти складає та затверджує навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Реалізація освітньої програми початкової освіти Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, а саме:

- здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, висловлювати і захищати власні погляди;

- досліджувати ситуації і виокремлювати проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;
- усвідомлювати розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснювати роль природничих наук і техніки в житті людини;
- готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, здатності до соціальної комунікації й активності;
- усвідомлювати почуття власної гідності, діяльності з урахуванням власних прав і свобод, поваги до прав і гідності інших осіб, протидію дискримінації та нерівному ставленню до особистості;
- володіти навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності, готовності до здорового способу життя.

Таблиця 1
до Типової освітньої програми
Наказ МОН України
від 12.08.2022 року №743-22

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 1-2 класів
з українською мовою навчання
Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака
на 2022-2023 навчальний рік

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	1-А, 1-Б, 1-В	2-А, 2-Б, 2-В
Українська мова	5	5
Англійська мова	2	3
Математика	3	3
Я досліджую світ*	7	7
Інформатика**	-	1
Образотворче мистецтво***	1	1
Музичне мистецтво***	1	1
Фізична культура ****	3	3
Усього	19+3	21+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1
<i>Математика</i>	1	
<i>Я люблю Україну(курс за вибором)</i>		1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна – 2; математична – 1; природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична – разом 4 для кожного класу

** Окремий предмет «Інформатика» – 1 (у 2 класі)

***Окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво»

**** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються

Директор _____

О. Дубик

Заступник директора _____

Н. Коваль

Члени комісії із складання _____

М. Савчак

освітньої програми І ступеня _____

М. Сенюта

Таблиця 2
до Типової освітньої програми
Наказ МОН України
від 12.08.2022 року №743-22

Індивідуальний навчальний план
(Відповідно до Типової освітньої програми для 1-2 класів НУШ закладів
загальної середньої освіти I ступеня, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна)
здобувачки освіти 2-Б класу (інклюзивного)
Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака
на 2022-2023 навчальний рік

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
	Кількість годин на тиждень	З них супровід асистента учителя
Українська мова	5	5
Англійська мова	3	3
Математика	3	3
Я досліджую світ*	7	7
Інформатика*	1	1
Образотворче мистецтво***	1	1
Музичне мистецтво***	1	1
Фізична культура ****	3	3
Усього	21+3	21+3
Корекційно-розвиткова робота	4	-
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		
<i>Я люблю Україну(курс за вибором)</i>	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	22	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	25	25

Директор

О. Дубик

Заступник директора

Н. Коваль

**Члени комісії із складання
освітньої програми I ступеня**

В. Манишин

М. Савчак

М. Сенюта

НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 1-2 КЛАСІВ

-Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна, затверджена наказом МОН України від 12 серпня 2022 року № 743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»

- ** Українська мова;
- ** Англійська мова;
- ** Математика;
- ** Я досліджую світ;
- ** Образотворче мистецтво;
- ** Музичне мистецтво
- ** Фізична культура
- ** Інформатика

-Курс українознавства за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів «Я люблю Україну». Навчальна програма (1-4кл.), авт.Чабайовська М.І.,Омельченко Н.М., Кальчук М.І. Лист ІМЗО від 28 березня 2016 року № 2.1/12-Г120.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Шклівського
закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
від __.06.2022 № _____

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради
№1 від 30.08.2022 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ I СТУПЕНЯ

**Шклівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів
імені Мар'яна Корчака
Новояворівської міської ради
для 3-4 класів (II цикл)**

Освітня програма для 3-4 класів початкової школи Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака Новояворівської міської ради розроблена на основі Типової освітньої програми для 3-4 класів НУШ закладів загальної середньої освіти I ступеня, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна, на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану», Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016р. № 988-р), постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», постанови Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018р. № 87, наказу МОН України від 12 серпня 2022 року № 743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України», наказу Міністерства освіти і науки України від 28 березня 2022 року № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану», наказу від 20 лютого 2002 року № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів

спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами), Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224), листа Міністерства освіти і науки України від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року», листа Міністерства освіти і науки України від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО від 16.03.2022 року №143/2022», листа Міністерства освіти і науки України від 19 серпня 2022 року №1/9530-22 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році», листа Міністерства освіти і науки України від 06 вересня 2022 року №1/10258-22 «Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році» та відповідно до Санітарного регламенту для ЗЗСО, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 р. №2205.

Освітня програма початкової освіти Шклівського ЗЗСО (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення (за другою Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Шияна Р.Б., які подані в навчальному плані)- *таблиця 1*;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти подані в рамках навчальних програм; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Перелік та зміст освітніх галузей для 3-А,3-Б, 3-В, 4-А, 4-Б, 4-В класів, які працюватимуть за НУШ-2.

Освітню програму Шклівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів імені Мар'яна Корчака Новояворівської міської ради для 3-А, 3-Б, 3-В, 4-А, 4-Б, 4-В класів, які працюватимуть за НУШ-2, укладено за такими основними освітніми галузями:

Мовно-літературна, у тому числі:

Рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ)

Іншомовна освіта (ІНО)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

Початкова освіта здобувається протягом чотирьох років.

Освітній процес організовується за двома циклами:

- **перший цикл** початкової освіти – адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);
- **другий цикл** початкової освіти – основний (3-4 роки навчання).

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/ вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів з обов'язковими результатами навчання першого циклу, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах ІІ циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування здобувачами освіти визначень термінів і понять, а активне конструювання знань, розвиток умінь та формування уявлень через досвід практичної діяльності.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-но-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів освіти формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача освіти у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти .

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 3-4 класах підлягають формуальному та підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню. Формуальне оцінювання має на меті: відстежувати навчальний поступ дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини; діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; запобігати побоюванням дитини помилитися; плекати впевненість у власних можливостях і здібностях. Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Оцінювання розглядається як процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання здобувачів освіти, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання доцільно здійснювати з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного здобувача освіти/здобувачки освіти, формування у компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти (формульованого і підсумкового) є окреслені в цьому документі очікувані результати навчання, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти.

Очікувані результати навчання слід використовувати для: встановлення цілей заняття, окремих видів діяльності здобувачів освіти, вправ; постійного спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти з боку вчителів, батьків і самих дітей; поточного, зокрема й формульованого, оцінювання; підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).

На основі поданих нижче очікуваних результатів навчання учитель може формулювати індивідуальні результати навчання здобувача освіти відповідно до опанування ним конкретного вміння. При цьому особливості здобувача освіти можуть впливати на темп навчання, внаслідок чого діти можуть досягати вказаних результатів раніше або пізніше від завершення зазначеного циклу чи рівня, таким чином відстежуючи поступ здобувача освіти за конкретний проміжок часу.

Спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у школі і триває постійно.

Невід'ємною частиною цього процесу є формування здатності дітей самостійно оцінювати свій поступ.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти початкових класів:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові

ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати

позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Результат оцінювання особистісних надбань здобувача освіти/здобувачки освіти у 3-4 класах Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака виражається вербальною оцінкою, об'єктивних результатів навчання здобувача освіти/здобувачки освіти у 3-4 класах – рівневою оцінкою, згідно з рішенням педагогічної ради (протоко №1 від 30серпня 2022року).

Формулювання оцінювальних суджень здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти (додаток 1 до наказу МОН України від 13липня 2021р. №813)

Учитель може обрати і погодити з батьками здобувачів освіти форму зворотного зв'язку. Рекомендується системно проводити роз'яснювальну роботу з батьками щодо особливостей оцінювання результатів навчання учня та процесу їх досягнення, що сприятиме спрямуванню оцінювання на розвиток дитини, а не на навчання заради оцінки.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування початкова школа може брати участь у моніторингових дослідженнях навчальних досягнень на національному, обласному, районному, а також проводити власні моніторингові дослідження на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми- кооперативне навчання, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проєкти; сюжетно-рольові ігри, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.
Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня

поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Під час вибору на початку навчального року навчально - методичного комплексу для вивчення предметів буде передбачено можливості використання засобів та інструментарію дистанційного навчання.

Порядок організації освітнього процесу під час дистанційного навчання визначається Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти (далі - Положення), затвердженим наказом МОН від 08 вересня 2020 року № 1115, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.09.2020 за № 941/35224. Роз'яснення щодо застосування Положення надано листом МОН від 02 листопада 2020 року № 1/9-609.

У зв'язку із уведенням в Україні військового стану, світовим викликом щодо епідеміологічної ситуації, що має місце і в Україні, та необхідністю введення карантинних заходів задля запобігання поширенню вірусних хворіб, заходів безпеки при ввімкненні сигналу «Повітряна тривога», під час планування організаційних заходів, що забезпечують освітній процес, у тому числі і під час підготовки календарно-тематичного планування з предметів, буде враховано можливість організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання в межах навчального року в умовах карантину, надзвичайних ситуацій, тобто з можливістю інших термінів канікул та навчальних періодів.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі. Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації. Заклад освіти буде організовувати освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

У зв'язку з відсутністю найпростішого укриття у Шклівському закладі загальної середньої освіти I-III ступенів ім. М. Корчака, навчання здобувачів освіти 3-4-х класів задля безпеки учасників освітнього процесу буде організовано дистанційно. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН України від 30 червня 2022 року №1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року».

Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти, виконання освітньої програми закладу освіти відповідно до державних стандартів освіти, але не повинна призводити до перевантаження здобувачів освіти згідно із Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти. Важливим є дотримання санітарно-гігієнічних вимог, зокрема щодо обсягу та форм подання навчального матеріалу, завдань для самоперевірки, а також недопущення перевантаження за часом під час роботи за комп'ютером.

Для організації дистанційного навчання в цей період можна скористатися методичними рекомендаціями, поданими у листах МОН України від 23 березня 2020р. №1/9 - 173; від 16 квітня 2020р. № 1/9-213; методичними рекомендаціями «Організація дистанційного навчання в школі» (авт. А.Лотоцька, А.Пасічник), розробленими за підтримки МОН України (<https://cutt.ly/MynTayc>).

Навчальний заклад організовує дистанційне навчання за допомогою: поєднання онлайн-занять через MEET, GOOGLE CLASSROOM, VIBER, заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою. Важливим є чітка система організації навчання у навчальному закладі із самостійним опрацюванням матеріалу (розклад, критерії оцінювання, узгодження кількості діагностувальних робіт (не більше 3 на тиждень), врахування вікових особливостей щодо виконання домашніх завдань). Домашні завдання мають бути посилюючими для самостійного виконання дітьми (мати чіткі поради та інструкції). Важливо продовжити навчання педагогів у напрямі опанування інформаційними технологіями та їх ефективного використання в роботі.

У закладі освіти щоденно о 9 годині 00 хвилин проводиться загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

Освітню програму Шклівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів імені Мар'яна Корчака Новояворівської міської ради для І ступеня укладено за **такими основними освітніми галузями:**

Мовно-літературна освітня галузь (МОВ)

Рідномовна освіта(українська мова і література), ставить за мету розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому і

суспільному житті, у міжкультурному діалозі, бачити її передумовою життєвого успіху; плекання здатності спілкуватися рідною мовою (якщо вона не українська); формування шанобливого ставлення до культурної спадщини; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду.

У початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі **змістові лінії**: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовлення», «Театралізуємо».

Мовно-літературна освітня галузь

Іншомовна освіта(ІНО)(англійська мова). Метою іншомовної освіти для загальної середньої освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних потреб дитини.

Відповідно до мети іншомовної освіти та завдань у початковій школі, виокремлено такі **змістові лінії**: «Сприймання на слух», «Зорове сприймання», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання», «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія».

Математична галузь (МАО) (математика) ставить за мету розвиток математичного мислення дитини, здатностей розуміти й оцінювати математичні факти й закономірності, робити усвідомлений вибір, розпізнавати в повсякденному житті проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, моделювати процеси та ситуації для вирішення проблем.

Реалізація мети і завдань **початкового курсу математики** здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Лічба», «Числа. Дії з числами», «Вимірювання величин», «Просторові відношення. Геометричні фігури», «Робота з даними».

Природнича освітня галузь (ПРО) ставить за мету формування наукового мислення та культури дослідження; розвиток системних уявлень про цілісність та розмаїття природи, утвердження принципів сталого розвитку, ефективної, безпечної і природоохоронної поведінки в довкіллі.

Відповідно до зазначеної мети і завдань, виокремлено такі **змістові лінії**: «Я пізнаю природу», «Я у природі», «Я у рукотворному світі».

Провідна роль у вивченні природничої освітньої галузі належить дослідженням (спостереженням, експериментам), екскурсіям, природоохоронній та проєктній діяльності школярів.

Технологічна освітня галузь (ТЕО) ставить за мету формування в учня/учениці здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без шкоди для середовища, до використання технологій для власної самореалізації, культурного й національного самовияву.

Зміст технологічної освітньої галузі в початкових класах структурується за такими **змістовими лініями**: «Технічна творчість і техніка», «Світ технологій», «Світ ремесел», «Побут».

Технологічна освітня галузь базується на практичній діяльності учнів. На кожному занятті передбачено виконання практичної роботи. Об'єкти праці для виготовлення учитель/учителька добирає, спираючись на побажання учнів.

Інформатична освітня галузь (ІФО) (інформатика) ставить за мету формування в учня/учениці здатності до вирішення проблем із використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту; безпечна та відповідальна діяльність в інформаційному суспільстві.

Реалізація поставленої мети у початковій школі відбувається за **змістовими лініями**: «Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)», «Моя цифрова творчість», «Комунікація та співпраця», «Я і цифрові пристрої», «Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві».

Вказані змістові лінії передбачають можливу інтеграцію інформатичної освітньої галузі з іншими освітніми галузями через розв'язування дослідницьких завдань, формування наскрізних умінь учнів, інформатичної грамотності та культури.

Метою **соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі (СЗО)** є становлення самостійності учня/учениці, його/її соціальної залученості та активності через формування здорового способу життя, розвиток підприємливості, здатності до співпраці в різних середовищах, впевненості в собі та доброчесності для безпеки, добробуту та сталого розвитку.

Зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі структуровано за трьома **змістовими лініями**: «Безпека», «Здоров'я», «Добробут».

Навчальний матеріал змістових ліній реалізується наскрізно в кожній темі через взаємоінтеграцію і взаємодоповнення.

Громадянська та історична освітня галузь (ГІО) ставить за мету створення умов для формування в учня /учениці початкової школи власної ідентичності та готовності до змін через усвідомлення своїх прав і свобод, осмислення зв'язків між історією і теперішнім життям; плекання активної громадянської позиції на засадах демократії та поваги до прав людини, набуття досвіду співжиття за демократичними процедурами.

Для формування ідентичності та громадянської компетентності учнів програма пропонує опанувати потрібні для цього знання і вміння, виробляти навички громадянської поведінки та виховувати громадянські чесноти в межах таких **змістових ліній**: «Я-Людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», «Моя шкільна і місцева громади», «Ми-громадяни України. Ми-європейці».

Змістові лінії громадянської та історичної освітньої галузі у початковій школі мають бути реалізовані оптимальними для кожного елемента змісту та навчальної цілі інтерактивними методами, із використанням інформаційних технологій.

Метою *мистецької освітньої галузі (МІО)* є формування культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; плекання пошани до національної і світової мистецької спадщини.

Реалізація поставленої мети здійснюється за **змістовими лініями**: «Художньо-практична діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво», які окреслюють рамкову модель досягнення загальних цілей мистецької освітньої галузі.

Мистецька освітня галузь реалізується окремими предметами «Образотворче мистецтво» (1 година на тиждень), «Музичне мистецтво» (1 година на тиждень).

Фізкультурна освітня галузь (ФІО) (*фізична культура*) ставить за мету формування в учня/учениці стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спорту та життєво необхідних рухових умінь і навичок для збереження власного здоров'я, розширення функціональних можливостей організму.

Освітня програма фізкультурної освітньої галузі для початкових класів охоплює такі **змістові лінії**: «Базова рухова активність», «Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)», «Піклування про стан здоров'я та безпеку».

Предметом навчання у початковій школі в галузі фізичного виховання є **рухова активність із загальноосвітньою спрямованістю**.

Нові підходи до змісту занять фізичною культурою повинні орієнтувати вчителів не тільки на фізичну підготовленість, а й на розвиток особистості, на індивідуальне сприймання навчального матеріалу. Розв'язання цих завдань допускає відхід від жорстокої регламентації занять, підвищення їхньої емоційної насиченості, максимальної різноманітності форм, методів та засобів фізичного виховання, широкого використання інноваційних технологій фізичного виховання.

Загальний обсяг навчального навантаження другого циклу початкової освіти (3-4 роки навчання) складає 1820 годин/навчальний рік: для здобувачів освіти 3 класу-26 годин/ тиждень (910годин/ рік), для здобувачів освіти 4 класу-26 годин/тиждень (910годин/ рік).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти I ступеня (далі – навчальний план), (*таблиця 1*).

У Шклівському ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака передбачено варіант навчального плану початкової школи з українською мовою навчання.

На основі навчального плану Шклівський ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти. Повноцінність початкової

освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять, на курси за вибором. Варіативна складова навчального плану Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака визначена закладом освіти самостійно з урахуванням особливостей організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти, особливостей регіону, рівня навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу освіти.

Варіативну складову навчального плану для 3-4 класів використано на курс за вибором з українознавства «Я люблю Україну (1 година на тиждень), що розширює обране закладом освіти світоглядне спрямування. Вивчення цього курсу піднімає загальнокультурний розвиток школярів та формує національну самосвідомість дітей молодшого шкільного віку.

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плануванні, яке погоджується заступником директора школи з навчально-виховної роботи.

У 3-А класі за інклюзивною формою продовжують навчатися двоє дітей з особливими освітніми потребами. Інклюзивний клас створено на підставі висновку інклюзивно-ресурсного центру від 24березня 2021р. № ІРЦ-85605/2021/206819 для дитини з когнітивними, мовленнєвими, емоційно-вольовими порушеннями та висновку інклюзивно-ресурсного центру від 15червня 2021р. №ІРЦ-85605/2021/243263 для дитини з когнітивними, мовленнєвими, емоційно-вольовими порушеннями, зниженням інтелекту.

Діти з особливими освітніми потребами навчаються за Типовою освітньою програмою початкової освіти для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Шияна Р.Б. (наказ МОН України від 12 серпня 2022 року № 743-22)- *таблиці 2,3.*

В індивідуальних навчальних планах для дітей з особливими освітніми потребами (3-А клас) передбачено систематичне проведення корекційно-розвиткових занять. Для однієї дитини з ООП (3-А клас) - розвиток мовлення -1година, розвиток психомоторики та сенсорних процесів-1година, ритміка -1 година, соціально-побутове орієнтування -1год. Для другої дитини з ООП (3-А клас) - розвиток мовлення -2 години, корекція розвитку когнітивної та емоційно-вольової сфер- 1година, розвиток навчальної діяльності. Соціально-побутове орієнтування- 1 година, корекційно-розвивальні заняття з лікувальної фізкультури-1 година.

У початковій школі здійснюється поділ 4-Б та 4-В класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06 березня 2002 р. за наказ МОН України від 08 жовтня 2019 року №1273№ 229/6517; лист Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2018 р. №1/9-332).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у 3-4-х класах - 40 хвилин.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти . Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).
- завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма початкової освіти Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма початкової освіти Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його керівник. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору здобувачами освіти, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти.

На основі освітньої програми Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака заклад освіти складає та затверджує навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Реалізація освітньої програми початкової освіти Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів і. М. Корчака забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, а саме:

- здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, висловлювати і захищати власні погляди;
- досліджувати ситуації і виокремлювати проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;
- усвідомлювати розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснювати роль природничих наук і техніки в житті людини;
- готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, здатності до соціальної комунікації й активності;
- усвідомлювати почуття власної гідності, діяльності з урахуванням власних прав і свобод, поваги до прав і гідності інших осіб, протидію дискримінації та нерівному ставленню до особистості;

- володіти навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності, готовності до здорового способу життя.

Перелік предметів державної підсумкової атестації у 4-х класах визначається Міністерством освіти і науки України. Терміни їх проведення визначаються Міністерством освіти і науки України та закладом освіти. Орієнтовні терміни проведення ДПА для 4-х класів – третя декада травня 2023 року.

Таблиця 1
до Типової освітньої програми
Наказ МОН України
від 12.08.2022 року №743-22

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 3-4 класів
з українською мовою навчання
Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака
на 2022-2023 навчальний рік

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	3-А, 3-Б, 3-В	4-А, 4-Б, 4-В
Українська мова	5	5
Іноземна мова (англійська)	3	3
Математика	4	4
Я досліджую світ*	7	7
Інформатика	1	1
Образотворче мистецтво**	1	1
Музичне мистецтво**	1	1
Фізична культура ***	3	3
Усього	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять <i>Я люблю Україну (курс за вибором)</i>	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	26

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна - 2; математична-1; природнича, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережна громадянська та історична – разом 4 для кожного класу

**Окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво»

***Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються

Директор _____
Заступник директора _____
Члени комісії із складання _____
освітньої програми І ступеня _____

О. Дубик
Н. Коваль
Н. Литвин
М. Сенюта
Л. Семусь

Індивідуальний навчальний план
(Відповідно до Типової освітньої програми для 3-4 класів НУШ закладів
загальної середньої освіти I ступеня, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна)
здобувачки освіти 3-А класу (інклюзивного)
Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака
на 2022-2023 навчальний рік

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
	Кількість годин на тиждень	З них супровід асистента учителя
Українська мова	5	5
Іноземна мова (англійська)	3	3
Математика	4	4
Я досліджую світ*	7	7
Інформатика	1	1
Образотворче мистецтво**	1	1
Музичне мистецтво**	1	1
Фізична культура ***	3	3
Усього	22+3	22+3
Корекційно-розвиткова робота	4	-
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять <i>Я люблю Україну (курс за вибором)</i>	1	-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	25

Директор _____

О. Дубик

Заступник директора _____

Н. Коваль

Члени комісії із складання _____

Н. Литвин

освітньої програми I ступеня _____

Н. Лозинська

_____

М. Сенюта

Індивідуальний навчальний план
(Відповідно до Типової освітньої програми для 3-4 класів НУШ закладів
загальної середньої освіти I ступеня, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна)
здобувача освіти 3-А класу (інклюзивного)
Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака
на 2022-2023 навчальний рік

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
	Кількість годин на тиждень	З них супровід асистента учителя
Українська мова	5	5
Іноземна мова (англійська)	3	3
Математика	4	4
Я досліджую світ*	7	7
Інформатика	1	1
Образотворче мистецтво**	1	1
Музичне мистецтво**	1	1
Фізична культура ***	3	3
Усього	22+3	22+3
Корекційно-розвиткова робота	5	-
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять <i>Я люблю Україну (курс за вибором)</i>	1	-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	25

Директор _____

О. Дубик

Заступник директора _____

Н. Коваль

Члени комісії із складання _____

Н. Литвин

освітньої програми I ступеня _____

Н. Лозинська

_____

М. Сенюта

НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 3-4 КЛАСІВ

-Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна, затверджена наказом МОН України від 12 серпня 2022 року № 743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»

- ** Українська мова;
- ** Англійська мова;
- ** Математика;
- ** Я досліджую світ;
- ** Образотворче мистецтво;
- ** Музичне мистецтво
- ** Фізична культура
- ** Інформатика

-Курс українознавства за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів «Я люблю Україну». Навчальна програма (1-4кл.), авт. Чабайовська М.І., Омельченко Н.М., Кальчук М.І. Лист ІМЗО від 28 березня 2016 року № 2.1/12-Г120.

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
№__ від _____

ПОГОДЖЕНО
на засіданні ради
Шклівського ЗЗСО І-ІІІ
ступенів ім.М.Корчака
протокол №__ від _____

Голова ради Ольга ДУБИК

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Шклівського закладу
загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
від _____ № _____

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Шклівського закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
Новояворівської міської ради
для 5-6 класів (адаптаційний цикл)
на 2022/2023 навчальний рік
(Нова редакція від 29 серпня 2023 року)

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Шклівського закладу
загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
від _____ № _____

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ II СТУПЕНЯ
для 5-6 класів**

Шклівського закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
Новояворівської міської ради
на 2022/2023 навчальний рік
(Нова редакція від 29 серпня 2023 року)

1. Загальні положення

Освітня програма для 5-6 класів Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака Новояворівської міської ради розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (<https://imzo.gov.ua/2021/02/22/nakaz-mon-vid-19-02-2021-235-pro-zatverdzhennia-typovoi-osvitn-oi-prohramy-dlia-5-9-klasiv-zakladiv-zahal-noi-seredn-oi-osvity>), на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016р. № 988-р), Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, наказу МОН України від 19 лютого 2021р. №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» та відповідно до Санітарного регламенту для ЗЗСО, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020р. №2205. », окремих наказів «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану», Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016р. № 988-р), постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про

початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», постанови Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», деяких наказів Міністерства освіти і науки України», наказу Міністерства освіти і науки України від 28 березня 2022 року № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»

Освітня програма для 5-9 класів Шклівського ЗЗСО (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма закладу визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі, його розподіл між освітніми галузями, предметами, інтегрованими курсами, курсами за вибором,

Освітня програма закладу включає:

- варіант типового навчального плану для 5-6 класів;
- робочий навчальний план 5-А, 5-Б, 5-В класів;
- робочий навчальний план 6-А, 6-Б, 6-В класів;
- перелік модельних навчальних програм для 5 класу;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- опис інструментарію оцінювання.

Перелік та зміст освітніх галузей для 5-А, 5-Б, 5-В, 6-А, 6-Б, 6-В класів, які працюватимуть за НУШ.

Освітню програму Шклівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів Новояворівської міської ради для 5-А, 5-Б, 5-В, 6-А, 6-Б, 6-В класів, які працюватимуть за НУШ-3, укладено за такими основними освітніми галузями:

- Мовно-літературна (МОВ)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Інформатична (ІФО)
- Технологічна (ТЕО)
- Мистецька (МІО)

Зміст освітніх галузей відображено у Державному стандарті про базову середню освіту <https://nus.org.ua/news/opublikuvaly-novyj-standart-dlya-5-9-klasiv-dyvitsya-dokument>

Відповідно до Державного стандарту, метою базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Реалізація призначення закладу ґрунтується через забезпечення в освітній діяльності таких ціннісних орієнтирів, як:

повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;

забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;

дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;

становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;

формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;

створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;

утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;

формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;

плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, соціальний, інтелектуальний розвиток. Формуємо здатність до критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави Україна, її культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження життя та здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей, як:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння:

здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;

здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей.

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає вміння:

здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;

здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

3) математична компетентність, що передбачає здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та

формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;

5) інноваційність, що передбачає здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;

8) навчання впродовж життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самостійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію;

10) культурна компетентність, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу,

шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; вміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проєктів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до 5 класу даного закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

У Шклівському ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака передбачено варіант навчального плану базової середньої освіти з українською мовою навчання. Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи) у 5 класі складає: на тиждень -31год, на рік -1085 год; у 6 класі: на тиждень – 34 год, на рік 1190 год.

Гранично допустиме річне навантаження для учнів 5 класу складає: на тиждень – 28 год, на рік – 980 год. Для учнів 6 класу складає: на тиждень – 31 год, на рік – 1085 год.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладу із навчанням українською мовою (5-6 класи) згідно з типовим планом наведено в Таблиці 1.

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5-А, 5-Б, 5-В клас				6-А, 6-Б, 6-В клас			
		План	Рек	Мін	Макс	План	Рек	Мін	Макс
Мовно-літературна	на тиждень	11	11	10	13	12	11	10	13
	на рік	385	385	350	455	420	385	350	455
Математична	на тиждень	5	5	4	6	5	5	4	6
	на рік	175	175	140	210	175	175	140	210
Природнича	на тиждень	2	2	1,5	3	4	4	2	5
	на рік	70	70	52,5	105	140	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1,5	1,5	1	3	1,5	1,5	1	3
	на рік	52,5	52,5	35	105	52,5	52,5	35	105
Громадянська та історична	на тиждень	2	1	1	2	2	2	1,5	3
	на рік	70	35	35	70	70	70	52,5	105
Інформатична	на тиждень	1,5	1,5	1	3	1,5	1,5	1	3
	на рік	52,5	52,5	35	105	52,5	52,5	35	105
Технологічна	на тиждень	2	2	1	2	2	2,0	1	2
	на рік	70	70	35	70	70	70	35	70
Мистецька	на тиждень	2	2	1	3	2	2	1	3
	на рік	70	70	35	105	70	70	35	105
Фізична культура	на тиждень	3	3	3	3	3	3	3	3

	на рік	105	105	105	105	105	105	105	105
Усього на рік	на тиждень	30	29	23,5	38	33	32,0	24,5	41
	на рік	1050	1015	822,5	1330	1155	1120	857,5	1435
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	Додаткові на тиждень	1	2			1	2		
	Додаткові на рік	35				35			
	Друга іноземна на тиждень	0				0			
	Друга іноземна на рік	0	70			0	70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31	31			34	34,0		
	на рік	1085	1085			1190	1190		
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень		28				31		
	на рік		980				1085		

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання.

Рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

4. Навчальні плани.

На основі навчального плану Шклівський ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність базової середньої освіти

забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Варіативна складова навчального плану Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака для 5-А, 5-Б, 5-В класу використовується на підсилення інтегрованого курсу “Досліджуємо історію і суспільство” інваріантної складової (1 година на тиждень), що розширює обране закладом освіти світоглядне спрямування. Вивчення цього курсу піднімає загальнокультурний розвиток здобувачів освіти та формує національну самосвідомість у школярів.

Для вивчення курсу за вибором “Основи християнської етики” у 5-6 класах використано 1 годину на тиждень із додаткових годин. Цей курс сприятиме вихованню духовно багаті особистості, патріота України. Також варіативну складову у 6 -х класах використано на підсилення предметів “Зарубіжна література” (0, 5 години на тиждень) та “Англійська мова” (0,5 години на тиждень), що допомагає залученню учнів до кращих здобутків зарубіжної літератури, формуванню у школяра високої моралі, естетичних смаків, розвитку творчої особистості, а також формуванню базових механізмів іншомовного спілкування.

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується заступником директора школи з навчально-виховної роботи. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

У 6-В класі за інклюзивною формою (висновок інклюзивно-ресурсного центру від 27 грудня 2019р. №ІРЦ-85605/2019/67887 для дитини із затримкою психічного розвитку та висновок інклюзивно-ресурсного центру від 03 вересня 2020р. № ІРЦ-85605/2020/149234 для дитини з інтелектуальними порушеннями легкого ступеня, мовленнєвими, емоційно-вольовими, когнітивними порушеннями) продовжують навчатися двоє дітей з особливими освітніми потребами. Діти з особливими освітніми потребами навчатимуться відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня (наказ МОН України від 19 лютого 2021 року № 235 – *додатки-таблиці 5,6.*

Тривалість навчання осіб з особливими освітніми потребами у базовій школі може бути подовжена з доповненням корекційно-розвитковим складником.

Тривалість здобуття освіти учнями може бути продовжена на рівні базової середньої освіти, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 року № 585 «Про встановлення тривалості здобуття повної загальної

середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти» (із змінами та доповненнями).

Оцінювання здобувачів освіти з ООП.

Відповідно до індивідуальних особливостей освітньої діяльності, для кожного здобувача освіти з особливими освітніми потребами, який навчається в інклюзивному класі, у порядку, визначеному законодавством, складаються індивідуальна програма розвитку та індивідуальний навчальний план (за потреби). Індивідуальний навчальний план розробляється на основі освітньої програми закладу і результати навчання оцінюються за орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень, що встановлені для закладу.

В індивідуальних навчальних планах для дітей з особливими освітніми потребами (6-В клас) передбачено систематичне проведення корекційно-розвиткових занять. Для однієї дитини з ООП (6-В клас) - розвиток мовлення -1 година, розвиток когнітивної та емоційно-вольової сфер- 1 година, розвиток шкільних навичок-1 год., ЛФК-1год. Для другої дитини з ООП (6-В клас) - розвиток мовлення -1 година, розвиток когнітивної та емоційно-вольової сфер - 1 година, розвиток навчальної діяльності. Соціально-побутове орієнтування- 2 години.

У 5-Б,5-В та 6-Б, 6-В класах здійснюється поділ на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06 березня 2002 р. за № 229/6517; лист Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2018 р. №1/9-332).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року №898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Навчальні плани зорієнтовані на роботу закладу за 5-денним навчальним тижнем.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти Іступеня (Таблиця 2), у Річному навчальному плані для 5 класу (Таблиця 3), у Річному навчальному плані для 6 класу (Таблиця 4).

Навчальний план 5-6 класи				
Інтегрований курс (обрати з випадуючого списку)	Предмет	Індекс галузі	5 клас	6 клас
	Українська мова	МОВ	4	4
	Українська література	МОВ	2	2
	Зарубіжна література	МОВ	1,5	2
Треба обрати мову -->	Англійська мова	МОВ	3,5	4
		МОВ	0	0
	Математика	МАО	5	5
Пізнаємо природу	<--Треба обрати інтегрований курс	ПРО	2	2
	Географія	ПРО	0	2
Здоров'я, безпека та добробут		СЗО	1	1
Можна обрати один з курсів -->	Етика	СЗО	0,5	0,5
Досліджуємо історію і суспільство		ГЮ	2	0
		ГЮ	0	2
	Інформатика	ІФО	1,5	1,5
	Технології	ТЕО	2	2
Мистецтво	Образотворче мистецтво	МИ О	1	1
	Музичне мистецтво	МИ О	1	1
	Фізична культура	ФЮ	3	3
Усього			30	33
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			1(курс за вибором ОХЕ)	1(курс за вибором ОХЕ)
Міжгалузеві інтегровані курси			0	0
	Робототехніка		0	0
	STEM		0	0
	Драматургія і театр		0	0
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)			31	34
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня			28	31

--	--	--	--	--

Таблиця 3

Річний навчальний план 5-го класу

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	5 клас
Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	4
		Українська література	МОВ	2
		Зарубіжна література	МОВ	1,5
		Англійська мова	МОВ	3,5
				МОВ
Математична		Математика	МАО	5
Природнича	Пізнаємо природу		ПРО	2
			ПРО	0
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут		СЗО	1
		Етика	СЗО	0,5
Громадянська та історична	Досліджуємо історію і суспільство		ГІО	2
			ГІО	0
Інформатична		Інформатика	ІФО	1,5
Технологічна		Технології	ТЕО	2
Мистецька		Образотворче мистецтво	МІО	1
		Музичне мистецтво	МІО	1
Фізична культура		Фізична культура	ФІО	3
Усього				30
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				1(ХЕ)
Міжгалузеві інтегровані курси				0
		Робототехніка		0
		STEM		0

	Драматургія і театр	0
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		31
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		28

Таблиця 4.

Річний навчальний план 6-го класу

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	6 клас
Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	4
		Українська література	МОВ	2
		Зарубіжна література	МОВ	2
		Англійська мова	МОВ	4
			МОВ	0
Математична		Математика	МАО	5
Природнича	Пізнаємо природу		ПРО	2
		Географія	ПРО	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут		СЗО	1
		Етика	СЗО	0,5
Громадянська та історична	Досліджуємо історію і суспільство		ГЮ	0
			ГЮ	2
Інформатична		Інформатика	ІФО	1,5
Технологічна		Технології	ТЕО	2
Мистецька		Образотворче мистецтво	МИО	1
		Музичне мистецтво	МИО	1
Фізична культура		Фізична культура	ФЮ	3
Усього				33

Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			1(ОХЕ)
Міжгалузеві інтегровані курси			0
	Робототехніка		0
	STEM		0
	Драматургія і театр		0
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)			34
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня			31

Додаток 5
до Типової освітньої програми
Наказ МОН України
від 19.02.2021 року №235

Індивідуальний навчальний план

(Відповідно до Типової освітньої програми для 6 класу
НУШ

закладів загальної середньої освіти)
здобувача освіти 6-В класу (інклюзивного)
**Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака
на 2023/2024 навчальний рік**

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	6 клас	Супровід дитини з ООП
Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	4	4
		Українська література	МОВ	2	2
		Зарубіжна	МОВ	2	2

		література			
		Англійська мова	МОВ	4	4
			МОВ	0	-
Математична		Математика	МАО	5	5
Природнича	Пізнаємо природу		ПРО	2	2
		Географія	ПРО	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут		СЗО	1	1
		Етика	СЗО	0,5	-
Громадянська та історична	Досліджуємо історію і суспільство		ГЮ	0	-
			ГЮ	2	2
Інформатична		Інформатика	ІФО	1,5	1
Технологічна		Технології	ТЕО	2	-
Мистецька		Образотворче мистецтво	МІО	1	-
		Музичне мистецтво	МІО	1	-
Фізична культура		Фізична культура	ФІО	3	-
Усього				33	25
Корекційно-розвиткові заняття				4	-
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				1(ОХЕ)	-

Міжгалузеві інтегровані курси			0	-
	Робототехніка		0	-
	STEM		0	-
	Драматургія і театр		0	-
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)			34	2 5

Директор _____ **Ольга ДУБИК**
 Заступники директора _____ **Марія ШОТ**
 _____ **Наталія КОВАЛЬ**
 Члени комісії із складання освітньої програми Іступеня _____ **Людмила МЕЛЬНИК**
 _____ **Вікторія ЧЕРНЕЦЬКА**
 _____ **Микола ГЛОВА**

Додаток 6
 до Типової освітньої програми
 Наказ МОН України
 від 19.02.2021 року №235

Індивідуальний навчальний план

(Відповідно до Типової освітньої програми для 6 класу
 НУШ
 закладів загальної середньої освіти)
 здобувача освіти 6-В класу (інклюзивного)
Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака
на 2023/2024 навчальний рік

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	6 клас	Супровід дитини з ООП
--------	-------------------	---------	---------------	--------	-----------------------

Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	4	4
		Українська література	МОВ	2	2
		Зарубіжна література	МОВ	2	2
		Англійська мова	МОВ	4	4
			МОВ	0	-
Математична		Математика	МАО	5	5
Природнича	Пізнаємо природу		ПРО	2	2
		Географія	ПРО	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут		СЗО	1	1
		Етика	СЗО	0,5	-
Громадянська та історична	Досліджуємо історію і суспільство		ГЮ	0	-
			ГЮ	2	2
Інформатична		Інформатика	ІФО	1,5	1
Технологічна		Технології	ТЕО	2	-
Мистецька		Образотворче мистецтво	МІО	1	-
		Музичне мистецтво	МІО	1	-

Фізична культура		Фізична культура	ФІО	3	-
Усього				33	25
Корекційно-розвиткові заняття				4	-
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				1(ОХЕ)	-
Міжгалузеві інтегровані курси				0	-
		Робототехніка		0	-
		STEM		0	-
		Драматургія і театр		0	-
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)				34	25

Директор _____ **Ольга ДУБИК**

Заступники директора _____ **Марія ШОТ**
 _____ **Наталія КОВАЛЬ**

Члени комісії із складання освітньої програми Пступеня _____ **Людмила МЕЛЬНИК**
 _____ **Вікторія ЧЕРНЕЦЬКА**
 _____ **Микола ГЛОВА**

5. МОДЕЛЬНІ ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-6 КЛАСІВ Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака.

Освітній компонент	Назва програми
Українська мова	Українська мова 5-6 кл. Заболотний та ін.
Українська література	Українська література 5-6 кл. Архипова, Січкара, Шило.
Зарубіжна література	Зарубіжна література 5-9 кл. Ніколенко та ін.
Англійська мова	Іноземна мова 5-9 кл. Редько та ін.
Математика	Математика 5-6 кл. Істер.
Пізнаємо природу	Пізнаємо природу 5-6 кл. Біда та ін.
Здоров'я, безпека та добробут	Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл. Шиян та ін.

Етика	Етика 5-6 кл. Пометун та ін.
Досліджуємо історію і суспільство	Досліджуємо історію і суспільство 5-6 кл. Васильків та ін.
Інформатика	Інформатика 5-6 кл. Пасічник, Чернікова.
Технології	Технології 5-6 кл. Ходзицька та ін.
Мистецтво	Мистецтво 5-6 кл. Івасюк та ін.
Фізична культура	Фізична культура. 5-6 кл. Педан та ін.

6. Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є:

- різні типи уроку,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час,
- самотійна робота, практична робота.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самотійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітня програма для 5-6 класів Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом базової середньої освіти.

Освітня програма для 5-6 класів Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його керівник. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору здобувачами освіти, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти,

зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Під час вибору на початку навчального року навчально - методичного комплексу для вивчення предмета передбачити можливості використання засобів та інструментарію дистанційного навчання в умовах очного навчання. У зв'язку із воєнним станом в Україні, світовим викликом щодо епідеміологічної ситуації для організації дистанційного навчання в цей період скористатися методичними рекомендаціями, поданими у листах МОН України від 23березня 2020р. №1/9 - 173; від 16квітня 2020р. № 1/9-213; методичними рекомендаціями «Організація дистанційного навчання в школі» (авт. А.Лотоцька, А.Пасічник), розробленими за підтримки МОН України (<https://cutt.ly/MynTayc>).

Навчальний заклад організовує (за потреби) дистанційне навчання за допомогою: поєднання онлайн-занять через MEET, GOOGLE CLASSROOM, VIBER, заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою. Також передбачено навчання для здобувачів освіти 5-6 класів навчання за індивідуальною (сімейною, екстернатною) формою навчання в час воєнного стану за заявою батьків. Вчителі предметники за допомогою платформи дистанційного навчання CLASSROOM проводять навчання за індивідуальними планами.

Важливим є чітка система організації навчання у навчальному закладі із самостійним опрацюванням матеріалу, врахування вікових особливостей щодо виконання домашніх завдань. Домашні завдання мають бути посильними для самостійного виконання дітьми (мати чіткі поради та інструкції). Важливо продовжити навчання педагогів у напрямі опанування інформаційними технологіями та їх ефективного використання в роботі.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти .

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;

- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).
- завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

7. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати учитель у рамках кожної галузі. *Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти* здійснюються на суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів освіти формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача освіти у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в базовій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти .

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 5-х класах підлягають формуальному та підсумковому (тематичному, семестровому та річному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: відстежувати навчальний поступ дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини; діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; запобігати побоюванням дитини помилитися; плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Результат оцінювання особистісних надбань здобувачів освіти у I семестрі в 5-х класах Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака виражається рівневою оцінкою (початковий рівень (П), середній рівень (С), достатній рівень (Д), високий рівень (В)).

Формулювання оцінювальних суджень здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів базової освіти.

Навчальні досягнення здобувачів освіти 5 класів у II семестрі та у 6 класах здійснюються у бальному оцінюванні, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою

Оцінювання розглядається як процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання здобувачів освіти, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють.

Оцінювання доцільно здійснювати з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного здобувача освіти/здобувачки освіти, формування компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти (формувального і підсумкового) є окреслені в цьому документі очікувані результати навчання, об'єднані за галузями.

Очікувані результати навчання слід використовувати для: встановлення цілей заняття, окремих видів діяльності здобувачів освіти, вправ; постійного спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти з боку вчителів, батьків і самих дітей; поточного, зокрема й формувального, оцінювання; підсумкового оцінювання.

На основі поданих нижче очікуваних результатів навчання учитель може формулювати індивідуальні результати навчання здобувача освіти відповідно до опанування ним конкретного вміння. При цьому особливості здобувача освіти можуть впливати на темп навчання, внаслідок чого діти можуть досягати вказаних результатів раніше або пізніше від завершення зазначеного циклу чи рівня, таким чином відстежуючи поступ здобувача освіти за конкретний проміжок часу.

Спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти та оцінювання цього поступу триває постійно.

Невід'ємною частиною цього процесу є формування здатності дітей самостійно оцінювати свій поступ.

Учитель може обрати і погодити з батьками здобувачів освіти форму зворотного зв'язку. Рекомендується системно проводити роз'яснювальну роботу з батьками щодо особливостей оцінювання результатів навчання учня та процесу їх досягнення, що сприятиме спрямуванню оцінювання на розвиток дитини, а не на навчання заради оцінки.

Освітня програма закладу спрямована на виконання пріоритетних напрямів розвитку закладу, а саме:

- забезпечення системного сучасного психолого-педагогічного та науково-методичного супроводу навчально-виховного процесу;
- підвищення якості освіти на інноваційній основі відповідно до вимог НУШ;
- формування сучасних освітніх компетенцій;
- створення умов для повноцінного розвитку інтелектуальних, творчих, духовних цінностей особистості.

Директор ЗЗСО

Заступник директора з НВР

**Члени робочої групи по створенню
освітньої програми для 5-6 класів**

Ольга ДУБИК

Марія ШОТ

Микола ГЛОВА

Вікторія ЧЕРНЕЦЬКА

Людмила МЕЛЬНИК

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
№__ від _____

ПОГОДЖЕНО
на засіданні ради
Шклівського ЗЗСО І-ІІІ
ступенів ім.М.Корчака
протокол №__ від _____

Голова ради Ольга ДУБИК

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Шклівського закладу
загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна

Корчака

від _____ № _____

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Шклівського закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
Новояворівської міської ради
для 6-9 класів
на 2022/2023 навчальний рік

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Шклівського закладу
загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна

Корчака

від _____ № _____

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ II СТУПЕНЯ**

Шклівського закладу загальної середньої освіти

I-III ступенів імені Мар'яна Корчака

Новояворівської міської ради

на 2022/2023 навчальний рік

Загальні положення

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) Шклівського закладу загальної середньої освіти імені Мар'яна Корчака Новояворівської міської ради розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018р № 405, на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», деяких наказів Міністерства освіти і науки України», наказу Міністерства освіти і науки України від 28 березня 2022 року № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану», Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224), листа Міністерства освіти і науки України від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року», листа Міністерства освіти і науки України від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України від 16.03.2022 року №143/2022», листа Міністерства освіти і науки України від 19 серпня 2022 року №1/9530-22 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році» та відповідно до Санітарного регламенту для ЗЗСО, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 р. №2205.

Освітня програма базової середньої освіти (далі – Освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

✓ загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в робочому навчальному плані;

✓ очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках навчальних програм, пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;

✓ рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

✓ вимоги до здобувачів освіти, які будуть здійснювати навчання за цією Освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 6-9 класів закладів загальної середньої освіти складає 19516 годин на навчальний рік.

для 6-х класів – 4080 годин

для 7-х класів – 3519 годин

для 8-х класів – 4267 годин

для 9-х класів – 3876 годин

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладів загальної середньої освіти II ступеня (далі – навчальний план).

Робочий навчальний план встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Робочий навчальний план Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака складено відповідно до навчальних планів Типової освітньої програми затвердженої наказом Міністерства освіти і науки від 20.04.2018 № 405 (додаток №1) до Типової освітньої програми з навчанням українською мовою.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним навчальним планом Типової освітньої програми

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи

здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» формується з варіативних модулів відповідно до статево – вікових особливостей здобувачів освіти, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення.

Варіативна складова робочого навчального плану використовується на:

1. Підсилення предметів інваріантної складової:

- у 6-9 -х класах особлива увага в навчальних планах II ступеня приділена вивченню української мови як державної. З цією метою у 6-7-х класах в навчальних планах передбачено виділення(0,5 год на тиждень) української мови ,а у 8-9 -х класах – по(1 год на тиждень), 9Б класі 2год.

-з метою глибшого пізнавального інтересу до вивчення географії до уроку географії у 9А -9 В-их класах додано(0.5 год)

-у 7-х класах з метою розвитку інтересу до вивчення нового предмету хімія додано (0,5 год)

2. Запровадження курсів за вибором:

- у 5-9-их класах з метою формування моральних цінностей та духовної культури за рішенням батьківських зборів ( ) вводиться курс «Основи християнської етики» (по 1 год на тиждень) у 6-9 класах;

- у 6 класах з метою ознайомлення здобувачів освіти з кращими творами світової літератури та залучення до читання художніх книжок вводиться курс «Дивосвіт літератури» (1 год)

- у 7класах з метою ознайомлення здобувачів освіти з географії материків та океанів вводиться курс «По країнах та континентах» (0.5 год)

3. Запровадження факультативів:

- у 6 та 8 класах з метою набуття навичок управління грошима, користування фінансовими послугами вводиться курс «Фінансова грамотність» (1 год)

- у 9-А та 9-В класах з метою формування в учнів вмінь і навичок застосування сучасних інформаційних технологій, розширення кругозору учнів, посилення розвитку умінь і навичок сприймати, аналізувати засоби масової інформації запроваджено факультатив «Основи медіаграмотності» (0,5 год на тиждень).

У 7-В класі за інклюзивною формою (висновок інклюзивно-ресурсного центру від 09вересня 2020р. №ІРЦ-85605/2020/152877) продовжує навчатися дитина з особливими освітніми потребами за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ МОН України від 20 квітня 2018 року № 405 – додаток 2.

В індивідуальних навчальних планах для дитини з особливими освітніми потребами (7-В клас) передбачено систематичне проведення корекційно-

розвиткових занять: розвиток мовлення -2 години, корекція розвитку когнітивної та емоційно-вольової сфер -1година, розвиток навчальної діяльності-1година.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128

«Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами):

- при вивченні української мови, яка вивчається як предмет в 6-9-х класах при кількості учнів більше, ніж 27 учнів у класі; (у 7-В; у 9–Б,В)
- при вивченні іноземної мови (англійської) - в 6-9-х класах при кількості учнів більше, ніж 27 учнів у класі; (у 7-В; у 9–Б,В)
- при проведенні практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів у 6-9-х класах (клас ділиться на 2 групи, але не менше 8 учнів у групі);
- при проведенні уроків з трудового навчання у 6-9-х класах при кількості учнів більше, ніж 27 учнів у класі (у 7-,В; у 9–А,Б,В)

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтований на роботу за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і

		<p>перетворювати тексти, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іноземних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до</p>

		<p>різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p>

		<p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати,</p>

		<p>прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
------------------------	-------------------------------

<p>Екологічна безпека й сталий розвиток</p>	<p>Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
<p>Громадянська відповідальність</p>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага- ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального

року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- ✓ Мови і літератури
- ✓ Суспільствознавство
- ✓ Мистецтво
- ✓ Математика
- ✓ Природознавство
- ✓ Технології
- ✓ Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних здобувачів освіти іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності здобувачів освіти в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності здобувачі освіти можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій здобувачам освіти надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, здобувачам освіти розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення здобувачів освіти з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення

компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Здобувачі освіти одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях здобувачі освіти самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота здобувачів освіти у парах змінного складу) за умови, що окремі здобувачі освіти виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати здобувачам освіти практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором здобувачами освіти по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Здобувачі освіти можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео- уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- ✓ кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ якість проведення навчальних занять;
- ✓ моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- ✓ оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- ✓ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

- ✓ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.
- ✓ Оприлюднення критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- контролююча, що передбачає визначення рівня досягнень окремого (і) учня (учениці), виявлення рівня готовності до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна, що зумовлює таку організацію оцінювання навчальних досягнень учнів, коли здійснення оцінювання сприяє повторенню, вивченню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню навичок і вмінь;
- діагностико-коригувальна, що передбачає з'ясування причин труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання, виявлення прогалин у знаннях і вміннях та внесення коректив, спрямованих на усунення цих прогалин, у діяльність учня (учениці) і педагога;
- стимулювально - мотиваційна, що визначає таку організацію оцінювання навчальних досягнень учнів, коли здійснення оцінювання стимулює бажання поліпшити свої результати, розвиває відповідальність, сприяє змагальності учнів, формує позитивні мотиви навчання;
- виховна, що полягає у формуванні вміння відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, сприяє розвитку працелюбності, активності, та інших позитивних якостей особистості.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань: осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Ці орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого.

У загальнодидактичному плані рівні визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень — достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі школярів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо (таблиця).

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) може розрізнити об'єкти вивчення
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її)

		правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень (учениця) має міцні знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення, аргументувати їх.
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє узагальненими знаннями в обсязі та в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Учень (учениця) має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів

письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік – на основі семестрових оцінок.

Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки. При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль “За високі досягнення в навчанні” та срібну медаль “За досягнення в навчанні”, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України, підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом переатестації не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

Освітня програма базової середньої освіти передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу базової середньої освіти, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його директор. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Додаток №1

За Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України №405 від 20.04.2018. «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»

Освітні галузі	Предмети	6 А,Б,В	7 А,Б,В	8 А,Б,В	9 А,	9 Б	9 В
1	2	3	4	5	6	7	8
Мови і літератури	Українська мова	3,5	2,5	2	2	2	2
	Українська літ.	2	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1
	Осн. правознавства	-	-	-	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	-			
	Образотворче мист.	1	1	1			
	Мистецтво	-	-	1	1	1	1
Математика	Математика	4	-	-	-	-	-
	Алгебра	-	2	2	2	2	2
	Геометрія	-	2	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	1,5	1,5	1,5
	Фізика	-	2	2	3	3	3
	Хімія	-	1,5	1,5	2	2	2
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3
Разом		26,5 +3	28 +3	28,5 +3	30 +3	30 +3	30 +3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття		3,5	2,5	3	3	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	32	32	33	33	33
До уроку	Українська мова	0,5	0,5	1	1	2	1
	Хімія		0,5				
	Географія				0,5		0,5
Курс за вибором	Основи христ. етики	1	1	1	1	1	1
	Дивосвіт літератури Подорож по	1					

	континентах		0.5				
Факультативи	Медіаосвіта Фінансова грамотність	1		1	0,5		0.5
Індивідуальні заняття							
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30+3	30,5 +3	31,5 +3	33 +3	33 +3	33 +3

Директор
Заступник директора

О. Дубик
Л. Дацко

Члени комісія із складання програми

Л. Серафим
Я. Сенюта
І. Бодневич

Додаток 2
до Типової освітньої програми
Наказ МОН України
від 20.04.2018 року № 405

Індивідуальний навчальний план

(Відповідно до навчального плану закладів загальної середньої освіти
II ступеня з навчанням українською мовою)
здобувача освіти 7-В класу (інклюзивного)
Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака
на 2022-2023 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	Супровід дитини з ООП
1	2	4	
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5
	Українська літ.	2	2
	Іноземна мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	-
	Образотворче мист.	1	-
Математика	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2

Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	-
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	-
	Фізична культура	3	-
Разом		28 +3	24
Корекційно-розвиткові заняття		4	-
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття		2,5	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	25
До уроку	Українська мова	0,5	0,5
	Хімія	0,5	0,5
Курс за вибором	Основи христ. етики	1	-
	Подорож по континентах	0.5	-
Факультативи	-	-	-
Індивідуальні заняття	-	-	-
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30,5 +3	25

Директор

_____

О. Дубик

Заступник директора

_____

Н. Коваль

Члени комісії із складання освітньої програми Іступеня

_____

_____

_____

Ю. Хрупа

Г. Лаба

М. Сенюта

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
№__ від _____

ПОГОДЖЕНО
на засіданні ради

**Шклівського ЗЗСО І-ІІІ
ступенів ім.М.Корчака
протокол №___ від _____**

Голова ради Ольга ДУБИК

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Шклівського закладу
загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна

Корчака

від _____ № _____

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Шклівського закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
Новояворівської міської ради
для 10-11 класів
на 2022/2023 навчальний рік

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Шклівського закладу
загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
від _____ № _____

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ III СТУПЕНЯ**

Шклівського закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
Новояворівської міської ради
на 2022/2023 навчальний рік

Загальні положення

Типова освітня програма Шклівського ЗЗСО I-III ступенів імені Мар'яна Корчака для III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», деяких наказів Міністерства освіти і науки України», наказу Міністерства освіти і науки України від 28 березня 2022 року № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану», Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224), листа Міністерства освіти і науки України від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року», листа Міністерства освіти і науки України від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України від 16.03.2022 року №143/2022», листа Міністерства освіти і науки України від 19 серпня 2022 року №1/9530-22 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році» та відповідно до Санітарного регламенту для ЗЗСО, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 р. №2205.

Типова освітня програма профільної середньої освіти (далі - Типова освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Типова освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які на тепер подані в рамках навчальних планів (таблиці 1-3);
- очікувані результати навчання здобувачів освіти подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 4; пропонований зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 5576 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 2822 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 2754 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладів загальної середньої освіти III ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план (додаток 5 містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова» (у другому варіанті передбачено вивчення окремих предметів: «Історія України», «Всесвітня історія»), «Громадянська освіта», «Математика», «Природничі науки») (у другому варіанті передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія»), «Фізична культура», «Захист України».

В обох представлених варіантах зазначено мінімальну кількість тижневих годин на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з державними вимогами Державного стандарту.

За модульним принципом може бути реалізовано і зміст базового предмета «Фізика і астрономія». У такому разі розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із

запропонованого переліку здобувач освіти має обрати два предмети – один в 10 класі, інший в 11 класі, або одночасно два предмети в 10 і 11 класах (у такому разі години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами).

Шклівський ЗЗСО I-III ступенів ім. Мар'яна Корчака, складаючи свій навчальний план, може комбінувати перелік окремих предметів з обох запропонованих варіантів (наприклад, у класах суспільно-гуманітарного спрямування вивчати не інтегрований курс "Природничі науки", а окремі предмети природничого циклу).

Частину навчальних годин обох варіантів навчальних планів призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання формується закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети (їх перелік з орієнтовною кількістю тижневих годин подано в *таблиці 3*), що вивчаються на профільному рівні;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання приймає заклад освіти, враховуючи освітні потреби здобувачів освіти, регіональні особливості, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу тощо.

У процесі складання власного навчального плану Шклівський ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака буде враховувати, що: профіль навчання передбачає можливість вивчення профільних предметів з різних освітніх галузей; кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети; у разі залишку навчальних годин, передбачених на вивчення профільних предметів, заклад освіти може використовувати їх для збільшення кількості годин на вивчення базових предметів, для вивчення спеціальних і факультативних курсів.

Години варіативної складової передбачаються на:

- 1) збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової;
- 2) упровадження курсів за вибором;
- 3) факультативи та індивідуальні заняття.

Якість загальної середньої освіти забезпечується через реалізацію інваріантної та варіативної складових навчального плану, які обов'язково фінансуються з відповідних бюджетів.

Варіативність змісту профільної середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для

задоволення освітніх потреб здобувачів освіти, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Рішення про розподіл годин варіативної складової приймає заклад загальної середньої освіти, враховуючи профільне спрямування, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу та бажання здобувачів освіти.

Гранично допустиме навчальне навантаження здобувачів освіти встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Для недопущення перевантаження здобувачів освіти необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). Так, у закладі загальної середньої освіти за рішенням педагогічної ради при оцінюванні здобувачів освіти дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Спеціальні курси разом із профільними предметами відображають специфіку конкретного профілю навчання і визначають його сутність. Вони призначені для доповнення, поглиблення змісту окремих розділів профільних (а за потреби і непрофільних) предметів, можуть містити додаткові споріднені розділи, що не включені до навчальних програм, знайомити здобувачів освіти із галузями знань, не представленими в змісті окремих предметів, але орієнтованими на комплекс можливих професій у руслі обраного профілю навчання тощо. Тематика і зміст таких курсів можуть розроблятися вчителями і використовуватися в освітньому процесі після погодження в установленому порядку. Заклад освіти може також обирати відповідний курс із уже розроблених і рекомендованих/схвалених для використання. Спеціальні курси реалізуються за рахунок годин, передбачених планом для профільних предметів і спеціальних курсів (у першому варіанті плану, *таблиця 1*), або за рахунок додаткових годин (у другому варіанті плану, *таблиця 2*).

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб здобувачів освіти у галузях, які загалом не пов'язані з обраним профілем навчання. Наприклад, здобувачі освіти, які навчаються за профілем природничого спрямування, можуть удосконалювати свої знання з української або іноземної мови, а здобувачі освіти, які здобувають освіту за певним суспільно-гуманітарним профілем, можуть розширювати свою компетентність у галузі інформаційно- комунікаційних технологій, опановуючи відповідний факультативний курс. Факультативні курси реалізуються за рахунок додаткових годин, передбачених планом.

Заклади освіти при складанні своїх навчальних планів можуть збільшувати кількість годин на вивчення базових або профільних предметів за рахунок додаткових годин. Рішення про розподіл годин варіативної складової приймає

заклад загальної середньої освіти, враховуючи профільне спрямування, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу та бажання здобувачів освіти. У Шклівському ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака варіативна складова робочого навчального плану використовується на:

1. Підсилення предметів інваріантної складової:

- у навчальних планах ІІІ ступеня створено профільні класи:
- української філології: 11-А клас в навчальному плані передбачено виділення додаткових 4-их годин укр. мови та літератури,
- у технологічних 10-А та 11-Б класах у навчальному плані виділено додаткових 5 та 4 години трудового навчання;
- у математичному 10-Б клас у навчальному плані виділено додаткових 6 годин математики, 1 год в 11-А та 11-Б класах

З метою глибшого пізнавального інтересу до вивчення української мови , як державної додано години української мови в 10-А (1год),11-Б (1год)

-з метою глибшого пізнавального інтересу до вивчення історії України до уроку у 10-А класі додано (0,5 год), а у 11-А, 11-Б класах додано по (1 год).

-з метою глибшого пізнавального інтересу до зарубіжної літератури у 10-Б, 11-А, 11-Б класах виділено по (1 год).

2. Запровадження курсів за вибором:

-у 10-А класі з метою формування моральних цінностей та духовної культури за рішенням батьківських зборів (протокол від _____) вводиться курс «Основи християнської етики» (1 год);

3. Запровадження факультативів:

- з метою формування загальної фінансової культури учнів, розширення, поглиблення та систематизації знань, формування стійкого інтересу до предмета вводиться факультативний курс «Фінансова грамотність» (1 год у 10-Б, 11-А);

4. Індивідуальні заняття:

-з метою посиленого вивчення української мови, історії, біології враховуючи батьківські запити,виділено години для проведення індивідуальних занять у 10- А (0.5 год)-української мови, 10-А (0.5 год) з історії та біології (1год)11-А,11-Б класах

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі

		<p>інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення неформованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби,</p>

		адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення</p>

		<p>важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати</p>

		<p>аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти,</p>

		завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування у здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскріз на лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталій розвиток	<p>Формування у здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в здобувачів освіти чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або здобувачами освіти визначаються теми доповідей здобувачів освіти, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії здобувачі освіти отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію здобувачів освіти. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або здобувачі освіти підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності здобувачів освіти в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності здобувачі освіти можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій здобувачам освіти надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення здобувачів освіти з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Здобувачам освіти, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи здобувачам освіти зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння здобувачами освіти змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Здобувачі освіти одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях здобувачі освіти самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота здобувачів освіти у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати здобувачам освіти практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Здобувачі освіти можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео- уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу базової середньої освіти має передбачати досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. М. Корчака та затверджує його директор. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти.

На основі освітньої програми Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака, буде складено та затверджено навчальний план Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Директор _____ **О. Дубик**

Заступник директора _____ **Л. Дацко**

Члени комісії із складання _____ **Г. Ванцура**

освітньої програми III ступеня _____ **М. Глова**

_____ **В.Чернецька**

Навчальний план для 10-11 класів загальної середньої освіти

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
	10-А	10-Б	11-А	11-Б
Базові предмети				
Українська мова	2	2	2	2
Українська література	2	2	2	2
Зарубіжна література	1	1	1	1
Іноземна мова (англ.)	2	2	2	2
Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5
Всесвітня Історія	1	1	1	1
Громадянська освіта	2	2	-	-
Математика (алгебра і початки аналізу геометрія)	3	3	3	3
Біологія і екологія	2	2	2	2
Географія	1,5	1,5	1	1
Фізика і астрономія	3	3	4	4
Хімія	1,5	1,5	2	2
Фізична культура	3	3	3	3
Захист України	1,5	1,5	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети				
Інформатика	2	2	1	1
Технології	1	1	2	2
Разом	27+3	27+3	26+3	26+3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети факультативні курси, індивідуальні заняття	8	8	9	9
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	33	33
До уроку				
Українська мова	1	-	2	1
Українська література	-	-	2	-
Зарубіжна література	-	1	1	-
Історія України	-	-	1	1
Математика	-	6	1	1
Технології	5	-	-	4
Факультативи				
Основи християнської етики	1	-	-	-
Фінансова грамотність	-	1	1	-
Зарубіжна література	-	-	-	1
Індивідуальні заняття				
Українська мова	0.5	-	-	-
Історія	0.5	-	-	-
біологія		-	1	1
Всього (без урахування поділу класів на групи)	38	38	38	38

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
№__ від _____

ПОГОДЖЕНО
на засіданні ради
Шклівського ЗЗСО І-ІІІ
ступенів ім.М.Корчака
протокол №__ від _____

Голова ради Ольга ДУБИК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до освітньої програми
Шклівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів імені
Мар'яна Корчака
Новояворівської міської ради
на 2022/2023 навчальний рік

І. Загальні засади

Шклівський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів імені Мар'яна Корчака Новояворівської міської ради здійснює свою діяльність на підставі ст.53 Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану», Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016р. № 988-р), постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», постанови Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019р. № 688) (у 1-2 класах), наказу МОН України від 12 серпня 2022 року № 743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України», наказу Міністерства освіти і науки України від 28 березня 2022 року № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану», наказу від 20 лютого 2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами), Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224), листа Міністерства освіти і науки України від 30 червня 2022 року № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року», листа Міністерства освіти і науки України від 16 березня 2022 року №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО від 16

березня 2022 року №143/2022», листа Міністерства освіти і науки України від 19 серпня 2022 року №1/9530-22 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році», листа Міністерства освіти і науки України від 06 вересня 2022 року №1/10258-22 «Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році» та відповідно до Санітарного регламенту для ЗЗСО, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 р. №2205. Статуту навчального закладу; забезпечує одержання учнями загальної середньої освіти на рівні Державних стандартів.

Навчання організовується

з 01.09.2022р.-09.06.2023р

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 01.09.2022 по 31.12.2022

II семестр – з 23.01.2022 по 09.06.2022

Канікули:

осінні – з 24.10.2021 по 30.10.2021

зимові - з 31.12.2021 по 22.01.2022

весняні – з 27.03.2022 по 02.04.2022

великодні – 14.04 по 17.04.2022

Тривалість уроків становить:

- у 1-х класах – 35 хвилин;
- у 2-4-х класах – 40 хвилин;
- у 5-11-х - 45 хвилин.

Закінчується навчальний рік проведенням річного оцінювання навчальних досягнень учнів усіх класів та державної підсумкової атестації випускників початкової, базової школи.

Відповідно до наказу МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ № 808 від 12 вересня 2022 року «Деякі питання проведення у 2022/2023 навчальному році державної підсумкової атестації осіб, які здобувають загальну середню освіту» учні 4-х, 9-х класів складають державну підсумкову атестацію.

Перелік предметів для державної підсумкової атестації, форму та терміни її визначає Міністерство освіти і науки України.

Складання ЗНО 2022 року врегульовано наказами МОН України:

- 1) Перелік навчальних предметів, із яких у 2022/2023 навчальному році проводиться державна підсумкова атестація осіб, які завершують здобуття початкової освіти (у 4 класах закладів загальної середньої освіти);
- 2) Перелік навчальних предметів, із яких у 2022/2023 навчальному році проводиться державна підсумкова атестація осіб, які завершують здобуття базової середньої освіти (у 9 класах закладів загальної середньої освіти);

3) Перелік навчальних предметів, із яких у 2022/2023 навчальному році проводиться державна підсумкова атестація осіб, які завершують здобуття повної загальної середньої освіти (профільної загальної середньої освіти).

2. Установити, що в 2022/2023 навчальному році державна підсумкова атестація осіб, які:

1) завершують здобуття початкової освіти, базової середньої освіти, проводиться у закладі освіти в письмовій формі;

2) завершують здобуття повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) (далі - повної загальної середньої освіти), проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання відповідно до Порядку проведення зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10 січня 2017 року № 25, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 січня 2017 року за № 118/29986 (крім випадків, зазначених у пунктах 6-1, 13-16, 18 розділу II Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за № 8/32979 (далі - Порядок));

3) завершують здобуття повної загальної середньої освіти та зазначені у пунктах 6-11, 13-16, 18 розділу II Порядку, проводиться у закладі освіти в письмовій формі;

4) завершують здобуття повної загальної середньої освіти та здобувають освіту мовами національних меншин чи корінних народів, з мови національних меншин чи корінних народів (за заявою одного з батьків або інших законних представників та за рішенням педагогічної ради) проводиться в закладі освіти в письмовій формі;

5) бажають скористатися правом повторного складання державної підсумкової атестації з української мови, та/або математики, та/або історії України, що передбачено пунктом 5 наказу Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за № 8/32979, проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання відповідно до Порядку проведення зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10 січня 2017 року № 25, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 січня 2017 року за № 118/29986.

Мова навчання-українська.

Режим роботи закладу: п'ятиденний навчальний тиждень.

З урахуванням поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID – 19 здійснювати обмежувальні протиепідемічні заходи за погодженням з органами відділу освіти Новояворівської міської ради, враховуючи рівень небезпеки під час воєнного стану заклад може змінювати структуру навчального року, графік учнівських канікул, переведення освітнього процесу на дистанційну форму навчання (платформа Google Workspace for Education- Google Meet,) та змішану форми навчання.

У 2022/2023 навчальному році в Шклівському ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Мар'яна Корчака навчатиметься 795 учнів у 31 класі.

Мережа
Шклівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів
імені Мар'яна Корчака
на 2022-2023 н.р

	К-ть класів	К-ть учнів		Індивідуальне навчання за станом здоров'я	Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів (вказувати кількість груп)					
		Всіх учнів	дівчат		Укр. мова	Англ. мова	Трудове	Захист України	Фізична культура	інформатика
1-А	3	25	11		1	1	1		1	
1-Б		27	15		1	1	1		1	
1-В		24	9		1	1	1		1	
2-А	3	29	14		2	2	1		1	2
2-Б		31	14		2	2	1		1	2
2-В		20	7		1	1	1		1	2
3-А	3	25	12		1	1	1		1	2
3-Б		24	10		1	1	1		1	2
3-В		24	13		1	1	1		1	2
4-А	3	24	10		1	1	1		1	2
4-Б		29	15		2	2	1		1	2
4-В		29	18		2	2	1		1	2
Всього	12	311	148		16	16	12		12	18
5-А	3	23	10		1	1	1		1	2
5-Б		28	11		1	1	1		1	2
5-В		29	11		2	2	2		1	2
6-А	3	29	11		1	1	1		1	2
6-Б		29	18		1	1	1		1	2
6-В		25	13		1	1	1		1	2
7-А	3	28	10		1	1	1		1	2
7-Б		24	9		1	1	1		1	2
7-В		29	16		2	2	2		1	2
8-А	3	20	8		1	1	1		1	2
8-Б		23	11		1	1	1		1	2
8-В		26	13		1	1	1		1	2
9-А	3	26	12		1	1	1		1	2
9-Б		31	17		2	2	2		1	2
9-В		28	14		2	2	2		1	2
Всього	15	398	184		19	19	19		19	30
10-А	2	24	18		1	1	1	2	1	2

10-Б		20	14		1	1	1	2	1	2
11-А	2	19	9		1	1	1	2	1	2
11-Б		23	10		1	1	1	2	1	2
Всього	4	86	51		4	4	4	8	4	8
Всього по школі	31	795	383		39	39	35	8	35	56

Освітня програма Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака на 2022/2023 навчальний рік складено на підставі Додатку до листа Міністерства освіти і науки України від 11.08.2020 № 1/9-430 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти» та листа Міністерства освіти і науки України від 19 серпня 2022 року №1/9530-22 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році»,

- для 1- 2 класів – за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна (наказ МОН України від 08.10.2019 р. № 1272);

- для 3- 4 класів – за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна (наказ МОН України від 08.10.2019 р. № 1273);

-для 5-6 класів -за Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (<https://imzo.gov.ua/2021/02/22/nakaz-mon-vid-19-02-2021-235-pro-zatverdzhennia-typovoi-osvitn-oi-prohramy-dlia-5-9-klasiv-zakladiv-zahal-noi-seredn-oi-osvity>)

- для 6-9 класів за Типовими освітніми програмами загальноосвітніх навчальних закладів ІІ ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 №405;

- для 10-11 класів - за Типовими освітніми програмами (накази МОН України від 20.04.2018 № 408 у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464).

Виходячи з умов закладу, матеріальної бази та укомплектованості кадрами, рішенням педагогічної ради від 30.08.2022 року протокол №01 – навчання у Шклівському ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака здійснюється з поглибленим вивченням української мови у 9-Бкласі, навчання у старшій школі здійснюється за філологічним профілем у 11-А класі , у 10-А та 11-Б класі за технологічним профілем, у 10-Б класі математичний профіль.

ІІ. Порядок вивчення окремих предметів

Освітня програма закладу включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення навчальних предметів інваріантної складової, введення спецкурсів, курсів за вибором та факультативів, а саме:

- у 2-4-х класах з метою виховання патріотичної свідомості, почуття вірності та любові до Батьківщини, української мови, поваги до державної символіки, досягнень українського народу введено курс за вибором з українознавства «Я люблю Україну» . Навчальна програма (1-4кл.), авт.Чабайовська М.І.,Омельченко Н.М., Кальчук М.І. Лист ІМЗО від 28 березня 2016 року № 2.1/12-Г120.

;

- у 6-9 -х класах особлива увага в навчальних планах II ступеня приділена вивченню української мови як державної. З цією метою у 6-7-х класах в навчальних планах передбачено виділення(0,5 год на тиждень) української мови ,а у 8-9 -х класах – по(1 год на тиждень), 9Б класі 2год.

-з метою глибшого пізнавального інтересу до вивчення географії до уроку географії у 9А -9 В-х класах додано(0.5 год)

-у 7-х класах з метою розвитку інтересу до вивчення нового предмету хімія додано (0,5 год)

Запровадження курсів за вибором:

- у 5-9-их класах з метою формування моральних цінностей та духовної культури за рішенням батьківських зборів вводиться курс «Основи християнської етики» (по 1 год на тиждень) у 6-9,10-А класах;

-у 6 класах з метою ознайомлення здобувачів освіти з кращими творами світової літератури та залучення до читання художніх книжок вводиться курс «Дивосвіт літератури» (1 год)

-7класах з метою ознайомлення здобувачів освіти з географії материків та океанів вводиться курс «По країнах та континентах» (0.5 год)

Запровадження факультативів:

-у 6 та 8 класах з метою набуття навичок управління грошима, користування фінансовими послугами вводиться курс «Фінансова грамотність» (1 год)

-у 9-А та 9-В класах з метою формування в учнів вмінь і навичок застосування сучасних інформаційних технологій, розширення кругозору учнів, посилення розвитку умінь і навичок сприймати, аналізувати засоби масової інформації запроваджено факультатив «Основи медіаграмотності» (0,5 год на тиждень).

1.Підсилення предметів інваріантної складової:

-у навчальних планах III ступеня створено профільні класи:

-української філології: 11-А клас в навчальному плані передбачено виділення додаткових 4-их годин укр. мови та літератури,

-у технологічних 10-А та 11-Б класах у навчальному плані виділено додаткових 5 та 4 години трудового навчання;

-у математичному 10-Б клас у навчальному плані виділено додаткових 6 годин математики, 1 год в 11-А та 11-Б класах

З метою глибшого пізнавального інтересу до вивчення української мови , як

державної додано години української мови в 10-А (1год),11-Б (1год)

-з метою глибокого пізнавального інтересу до вивчення історії України до уроку у 10-А класі додано (0,5 год), а у 11-А, 11-Б класах додано по (1 год).

-з метою глибокого пізнавального інтересу до зарубіжної літератури у 10-Б, 11-А, 11-Б класах виділено по (1 год).

1.Запровадження курсів за вибором:

-у 10-А класі з метою формування моральних цінностей та духовної культури за рішенням батьківських зборів вводиться курс «Основи християнської етики» (1 год);

1.Запровадження факультативів:

-з метою формування загальної фінансової культури учнів, розширення, поглиблення та систематизації знань, формування стійкого інтересу до предмета вводиться факультативний курс «Фінансова грамотність» (1 год у 10-Б, 11-А);

1.Індивідуальні заняття:

-з метою посиленого вивчення української мови, історії, біології враховуючи батьківські запити,виділено години для проведення індивідуальних занять у 10- А (0.5 год)-української мови, 10-А (0.5 год) з історії та біології (1год)11-А,11-Бкласах

Курси за вибором та факультативи викладаються за державними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Години фізичної культури в 1-11-х класах не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів (наказ МОН України від 08.10.2019 р. № 1272, № 1273; від 20.04.2018 №405; від 20.04.2018 № 408 у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464).

Директор

_____

О. Дубик

Заступник директора

_____

Н. Коваль

Члени комісії із складання

_____

Л.Дацко

освітньої програми

_____

Л.Серафим